

islandske Højesteret, men han fik medhold ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Forholdet kan sidestilles med en bestemmelse i vores særlige danske model, som vi er så stolte af. Måske kan ikke alle her lige huske den, men den lyder sådan:

»En arbejdsgiver må ikke afskedige en lønmodtager, fordi denne ikke er medlem af en forening eller af en bestemt forening.«

Det er vores særlige danske model, og alle kan jo sige, at det er godt. Men der er jo en undtagelse:

»Denne bestemmelse finder ikke anvendelse, såfremt lønmodtageren ved ansættelsen var bekendt med, at arbejdsgiveren stillede medlemskab af en forening eller en bestemt forening som betingelse for beskæftigelse i virksomheden.«

Det er egentlig det, hele diskussionen drejer sig om.

Man kan forestille sig, at vi var på vej mod en retstilstand, hvor Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol ville underkende noget sådant, og Venstre ønsker, at denne beskyttelse skal udtrykkes klarere i vores lovgivning. Det skal ikke bare afhænge af, hvilke sager der kører videre til de internationale myndigheder.

Det er også lidt i retning af mafiametoder, når der stilles krav om medlemskab forud for ansættelse i en virksomhed, specielt i en arbejdsløshedssituation. Som det blev udtrykt af en anden ordfører, får man jo et tilbud, som man ikke kan sige nej til, for hvis man skal tjene nogle penge, hvis man skal have til huslejen, er man nødt til at tage imod jobbet. Det forhold gælder f.eks. hos FDB, hvor ansøgerne ved ansættelsen bliver gjort opmærksom på, hvilken fagforening de skal melde sig ind i. De kan sige nej, men så får de ikke jobbet.

Vi ønsker en lovgivning, der giver et signal om foreningsfrihed til de ganske få, som indimellem ønsker at stå mere frit. En række lande har for længst indført disse beskyttelsesbestemmelser for deres borgere, og jeg tror, vi er på vej mod et samfund, hvor flere, bl.a. flere unge og mere moderne mennesker, selv vil vælge, hvilke foreninger de vil være med i, og selv komme frem til den konklusion, som mange i dag ønsker at drage for dem på forhånd, nemlig at én bestemt forening er den rigtige for dem.

Jeg tror, mange mennesker ønsker selv at kunne tage bestemmelse og sige, at det er deres eget valg, og det er den frihed, vi ønsker at give borgerne med forslaget her.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Man kunne fristes til at være nysgerrig og spørge lidt om, hvor meget frihed der er med hensyn til diverse landbrugsordninger og medlemskab af diverse landboorganisationer osv. Så vidt jeg husker fra sidste gang, diskussionen drejede sig om det emne, vi behandler i dag, var der ikke den samme omsorg for den enkeltes frihed med hensyn til nogle rettigheder og ydelser.

Jeg bad om ordet, fordi hr. Flemming Oppfeldt får det til at se ud, som om vi ikke overholder internationale bestemmelser og i øvrigt ikke lever op til international retspraksis, og jeg vil godt sige, at det gør vi så absolut, som jeg også sagde i mit første indlæg.

Der er to sager, jeg godt vil beskrive for hr. Flemming Oppfeldt, når der nu i bemærkningerne til beslutningsforslaget henvises til sagen. I sagen om Sigurjónsson fastslår dommen sådan set, at det ikke er lovmedholdeligt at stille krav om et bestemt foreningsmedlemskab. Men det er ikke korrekt, når det anføres, at der på grund af den sag er sket en udvidelse af området for negativ foreningsfrihed, og jeg har også tidligere udtalt, at jeg finder det overmådelig betænkeligt, hvis dommen skal ændre retstilstanden på et aftalereguleret område. Det princip, vi normalt hylder i Danmark, er jo, at vi holder fingrene væk i det omfang, vi overhovedet kan, på aftaleregulerede områder.

Det specielle ved den islandske sag var også, at det lovbestemte krav, der blev stillet, faktisk var afgørende for, om den pågældende kunne udøve sit erhverv, og det er jo ikke det, der er tilfældet i forbindelse med eksklusivaftaler herhjemme. Man kan godt udføre sit erhverv, men man skal bare finde en anden arbejdsgiver end den, der stiller krav om, at man skal være medlem af en bestemt fagforening.

Jeg vil også godt sige, at den seneste afgørelse, Menneskerettighedsdomstolen har truffet vedrørende foreningsfrihed, ligger tilbage til den 25. april 1996. Her drejede sagen sig om den svenske restauratør Gustafsson, der havde indklaget Sverige for krænkelse af Menneskerettighedskonventionen på grund af manglende beskyttelse i forbindelse med boykot og sympatikonflikter fra restauratørarbejdernes fagforenings side, der i sommeren 1987 – altså for godt og vel 10 år siden – medførte, at al varelevering til den pågældende restauratør faktisk blev stoppet.